

Hoofstuk 1: Klanke (*phonics*)

Vrae oor die TV-gids

1.
 - a. *Mickey Muis se kaskenades*
 - b. *Suidooster*
 - c. *The Terminator*
 - d. *Die natuur roep*
2. Ontbytsake
3. Wayde van Niekerk
4. Daar is baie boewe.
5. 'n Mens moet liewers nie katta as troeteldiere aanhou nie.
- 6.

Kolom A	Kolom B
Ontbytprogram	Interessante gesprekke oor aktuele sake van die dag.
Oggendboodskap	'n Oordenking wat godsdienstig van aard kan wees.
<i>Spotgoedkoop</i>	'n Reklameprogram wat verskillende produkte adverteer.
Die nuus	Die belangrikste gebeure van die dag word voorgelees.

Vokale

1.
 - a. Mom stares at her face.
 - b. Ma staar na haar gesig.
2. Uitspraak van klanke.
3.
 - a. (i) **Ag; op; kas**
 - (ii) **laat; staan**
 - (iii) **Piet; die; koek**
 - b. (i) **asseblief**

- (ii) maak
- (iii) die; toe; asseblief
- c. (i) Ek; is, gewag
- (ii) doodmoeg
- (iii) moeg
- d. (i) dit; was; vierde; dat; verander
- (ii) keer
- (iii) die; vierde

Diftonge

1.

- a. 3
- b. 1
- c. 3
- d. 2
- e. 2
- f. 1; 2; 1

2. a. Woorde met diftonge en dubbelklanke in die uittreksel: *Skool is 'n riller.*

- Drakenstein
- inbraak
- gebreek
- gesteel
- onmoontlik
- eienaardig
- nuus
- iets
- geen
- sout
- weet
- daai
- gegee
- mooi

- groot
- aangemaak
- b. min → minder → minste
groot → groter → grootste
- c. ag-ter-dog-tig
Dra-ken-stein
in-ge-breek

Spelling: Woorde met ei en y

1.

- a. klein
- b. seil
- c. dryf
- d. leiding
- e. styl

2.

- a. baie; mooi; leeus; wildtuin
- b. Eina; rooi; skoene
- c. kleure; nooit; ooit

3.

- a. sag; been
- b. groen; buk
- c. lang; vloer

Konsonante

1. Spelling: Woorde met d of t:

- perd
- dood
- goed
- hond
- bad
- woud
- brood

1. **Spelling: Woorden met v en f**

- a. vrou; flik; foto's; van; fout
- b. Flink; vink; vlieg
- c. definitief; vark; gevul

1. **Spelling: Woorden met w en v**

- a. w; w; w
- b. v; v; w
- c. v; v

2.

- a. middagete
- b. asseblief
- c. draaie
- d. na-aap

3.

- a. lunch
- b. please
- c. turns
- d. imitate

Lettergrepe

1.

- a. son-daars
- b. vrees-li-ke
- c. toe-ge-sak
- d. stik-don-ker
- e. ag-ter-deur
- f. ak-ke-dis
- g. beurs-ie
- h. ge-veg
- i. in-stal-la-sie
- j. kwa-li-teit

k. skrif-te-lik

2.

a. wal^g-vis^g

b. oud^g-ste^o

c. le^o-gen^g-des^g

d. ver^g-gaan^g

e. skroe^o-we^o-draai^o-er^g

f. snip^g-per^g-mand^g-jie^o

g. toe^o-ken^g-nin^g-g^g

Klankgrepe

1.

a. o-no-se-le

b. do-we

c. la-pe

d. on-mi-del-lik

e. ge-eet

f. bai-e

2.

a. dui-ter-nis

b. do-de-lik-e

c. ver-nie-tig

d. ge-woon-tes

e. bood-skap-pe

f. uit-ge-teer-de

g. bai-e

Hooflettergebruik

1.

a. **O**ns span oefen elke **D**insdag en **D**onderdag.

b. “**H**oe oud is jy, **S**andy?” vra tannie **L**ettie.

c. **P**a lees die koerant en ek lees my leeboek.

- d. **Mnr. A. D. Nkomo** woon langs die **Vaalrivier**.
- e. **Dr. Jansen**, ons skoolhoof, vertrek vandag na **Dubai**.

Skryftekens

1.

- reën; droë; verleë; vlieër
- geëet; nou-nou; koeël
- spieël; pêrels; na-aap; vlermuis
- later-later; skêr; leer; beïnvloed

2.

- a. leër
- b. gereël; gereeld
- c. bêre

Hersiening

1.

- a. ouma; is; mis; kop; makeer; niks
- b. maar; haar; makeer
- c. miskien

2.

- a. gekry
- b. nou
- c. nooit

3.

- a. mi-skien, mis-kien
- b. op-ge-eet; op-ge-ëet
- c. vi-nig; vin-nig

4.

- a. brûe
- b. wêreld
- c. skêr

5. moeë; gereël; geïriteerd; beïnvloed

6.
 - a. speeletjies; speletjies
 - b. sekondis; sekondes

Hoofstuk 2: Woordleer

Woordeskat en spelling

1.

Afrikaans	Engels
wildreservaat	
	threats
eksoties	
	prey
avontuurlustig	
	scars
Groot Vyf	
	campfire
olifante	
krokodille	
	game ranger
	giraffes
seekoei	
renoster	

Vrae oor die uittreksel *Leeus met letsels*:

1. London.
2. Ook in London.
3. In 'n wildsreservaat.
4. Buyi het gereeld in die moeilikheid gekom.
5. Sy ma het besluit om hom na sy pa in Suid-Afrika te stuur om daar te bly.
6. Buyi en sy pa kom nie oor die weg nie en daar is vreemde bedreigings.
7. Diere wat 'n mens nie elke dag sien nie of wat skaars is.
8.
 - a. Wanneer jy probleme het.
 - b. Iemand wat jy nie ken nie.
 - c. Moontlike gevare.
 - d. Die diere wat as voedsel dien vir roofdiere.
 - e. Om saggies en stadig te beweeg sodat jy nie geraas maak nie.
9.
 - a. born
 - b. school
 - c. game reserve
 - d. here
 - e. day
 - f. full
 - g. Africa
 - h. wonderful
 - i. landscapes

Woordvorming

1. verwerk; help
2. pyn + appel
3. wildreservaat; mensvreter-leeu
4.
 - a. troukoek

b. paddastoel

5.

a. vleisskottel

b. volkslied

c. manshoed

d. kinderboek

6.

a. molshoop

b. kinderpret

c. lamsvleis

d. lewenslank

e. lewensles

f. heldedaad

g. perderuiter

h. manshemp

i. dieretuin

j. sitkamer

k. eetlepel

l. fitoraam

m. ligskakelaar

n. gordynreling

o. sekuriteitshek

p. etenstyd

Afleidings

1.

a. woordeloos; sonder woorde

b. verstandeloos; sonder verstand

c. leweloos; sonder lewe

2.

a. verseker OF onseker

b. beroof OF geroof

- c. ongeluk

Woordeskat en spelling

1.

- a. Griep.
b. Die pasiënt het pyn oral: maagpyn, nekpyn, hoofpyn, rugpyn.
c. Hy bedoel sy ore is toe of hy is so siek hy verslaap.
d. Om gereeld en aanhoudend te hoes.
e.

Afrikaans	Engels
	cold
griep	
	pneumonia
	bronchitis
	stomach flu
maag	stomach
kop	head
hoofpyn	
tandpyn	
rugpyn	
maagseer	
	general practitioner
tandarts	
	optometrist
	specialist
apteker	
	sneeze
	runny nose
	medicine
hoes	
	injection
pille	
hoesstroop	

2.

- a. tandarts
b. pille
c. hoesstroop
d. oogarts
e. voel

Afkortings

1.

English abbreviation	Afrikaans abbreviation
Mar	Mrt.
A.C	n.C
pa	p.j.
eg.	bv.
cm	cm.
st	str.
adv.	byw.
dr.	dr.
pm	nm.
pl	asb.
PO	pk.
std	st.
l	l.
No English abbreviation	vgl.
RIP	RIV
UK	VK
Ltd.	Bpk.

2.

- a. bl.
- b. a.g.v.
- c. pk; str.

3.

- a. Dr.
- b. nm.
- c. SWA
- d. km.

Akronieme

1.

- a. VIGS
- b. VOO
- c. SATOER

- d. SAID
- e. DBV

Hersiening

1. Dat die meisie 'n seun se voortande uitgeslaan het in Graad Een en dat sy graag 'n dokter wil word.
2. Hy het haar teruggeslaan.
3. Dat die persoon hard en aanhoudend werk
4. Dit is wanneer die melktande wissel om plek te maak vir permanente tande.
5. Hulle verwissel tussen Afrikaans en Engels.
6.
 - a. Die juffrou het 'n briefie vir haar ma geskryf.
 - b. Haar ma het haar nie gestraf nie, maar gesê sy moenie dit weer doen nie.
- 7.

Basisvorm (4)	Afleiding: voorvoegsel (3)	Afleiding: agtervoegsel (5)
wissel	gebreek	bloederige
miljoen	verduidelik	briefie
vloer	gesukkel	meisies
jammer		seuns
		verkeerde

8.

Woord	Afkorting
Graad Een	Gr. 1
dokter	dr.
Wiskunde	Wisk.
Biologie	Bio.

9. Taalspeletjies

Blok 1

Blok 1		
w	d	p
s	ou	v
k	l	ee

- woud
- kous
- vou
- kou
- wou
- sou
- lou
- pou
- pous
- koud
- wees
- week
- seel
- seep
- keel
- keep
- leed
- lees
- leek
- veel

Blok 2		
w	d	p
s	aai	v
k	l	aa

- waai
- saai
- kaai
- kaal
- paal
- vaal
- daal
- daai
- saal
- paal
- paai
- laai

Vrae oor die advertensie

1. Hulle soek drie slaapkamers, twee badkamers, 'n groot kombuis, twee motorhuise en 'n groot tuin.
2. 'n Plek waar jy buite die huis kan vleis braai.
3. 4 mense.
4. By Sare, die eiendomsagent.
5. R3 200 000, afhangend van die area en toestand van die huis. Drieankerbaai is 'n duur en gesogte area in Kaapstad.
6. Ja, omdat daar 'n groot tuin is.
- 7.

Afrikaans	Engels
spaarkamer	guest room
ingangsportaal	foyer
balkon	balcony
slaapkamerstel	bedroom set
skilderye	portraits
lessenaar	desk
leunstoel	wingback chair
stofsuier	vacuum machine
wasmasjien	washing machine

Selfstandige naamwoorde

Meervoudsvorme

1.
 - a. bale
 - b. balle
 - c. rose
 - d. bosse
 - e. kase
 - f. kaste
 - g. drome
 - h. dromme

2.

Enkelvoud	Meervoud	Enkelvoud	Meervoud
leeu	leeus	psalm	psalms
ouma	oumas	oupa	oupas
basaar	basaars	sekonde	sekondes
voël	voëls	piesang	piesangs
tafel	tafels	suster	susters
luiperd	luiperds	water	waters
Vosloos	Vosloos	Boshoff	Boshoffs

3.

Enkelvoud	Meervoud	Enkelvoud	Meervoud
naald	naalde	boek	boeke
glas	glase	koei	koeie
boord	boorde	broek	broeke
vrou	vroue	wiel	wiel
land	lande	tand	tand
dier	diere	deur	deur
olifant	olifante	kameelperd	kameelperde

4.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)	Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
graf	grafte	nag	nagte
gedig	gedigte	skof	skofte
fees	feeste	reg	regte
vrug	vrugte	gas	gaste

5.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)	Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
wa	waens	bed	beddens
kind	kinders	gevoel	gevoelens
vrou	vrouens	lewe	lewens

6.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)	Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
see	seë	weg	weë
slee	sleë	knie	knieë
vlieg	vlieë	oog	oë
oorlog	oorloë	argeoloog (<i>archaeologist</i>)	argeoloë

7.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)	Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
pa	pa's	video	video's
radio	radio's	banjo	banjo's
mini	mini's	kiwi	kiwi's
mamma (<i>uitvangwoord!</i>)	mammas	tema (<i>uitvangwoord!</i>)	temas

8.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
trui	trurie
vlooi	vloolie
ry	rye
bui	buie
haai	haaie

9.

Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)	Enkelvoud (<i>singular</i>)	Meervoud (<i>plural</i>)
daad	dade	fees	feeste
kind	kinders	sekonde	sekondes
drom	dromme	gogga	goggas
sif	siwwe	derm	derms
wolf	wolwe	skip (<i>uitvangwoord!</i>)	skepe
vraag	vrae	booi	booie

10.

- a. ma's; oumas; radio's
- b. a's; d's; s'e; t's; e's; s'e
- c. feeste; dromme

Verkleiningsvorme

1.
 - a. beertjie
 - b. tandjie
 - c. slangetjie
 - d. tonneltjie
 - e. koninkie
 - f. woninkie

2.

Enkelvoud	Verkleinwoord
oog	ogjie
bus	bussie
gesig	gesiggie
vlam	vlammetjie
plaag	plagie
hand	handjie
koppie	koppietjie
graaf	grafie

3.
 - a. baddens; badjie
 - b. pale; paaltjie
 - c. dae; daggie
 - d. vrae; vragie
 - e. sokkerballe; sokkerballetjie

Geslag

1.

Manlik	Male	Vroulik	Female
meneer	mister	missus	mevrou
oujongkêrel	bachelor	oujongnooi	spinster
stiefpa	stepfather	stiefma	stepmother
held	hero	heldin	heroin
kelner	waiter	kelnerin	waitress
akteur	actor	aktrise	actress
swaer	brother-in-law	skoonsuster	sister-in-law
prins	prince	prinses	princess
koning	king	koningin	queen

2.

	Vroulik	Manlik
hond	teef	reun
vark	varksog	varkbul
perd	merrie	hings
hoender	hen	haan
meerkat	meerkatwyfie	meerkatmannetjie
eekhorning	eekhorningwyfie	eekhorningmannetjie

Woordeskatuitbreiding

1.

Eetgerei	Voedsel en dranksoorte
koppie en piering	tee
glas	water
bord	rys, vleis en aartappels
bakkie	poeding/nagereg

2.

- a. laste
- b. goedere
- c. baddens

Voornaamwoorde

1. Vraelys. Eie interpretasie.

2. Paragraaf. Eie interpretasie.

3.

- a. syne
- b. sy; my
- c. Sy; myne
- d. my
- e. Ons; sy
- f. Dit

4.

- a. my/haar
- b. die/hulle
- c. hy

d. Dit

e. my

5.

a. Hy; syne

b. Sy; haar

c. Ons; ons

d. Hulle; hulle s'n

Hersiening

Begripsvrae

1.

a. Daar is twee meisies – Jessie en Nina.

b. Hulle soek 'n skat.

c. Ou hoede en 'n gekraakte spieël.

d. Die kis is vol stof.

e. Opgewonde.

f. houtinsetsels; hande; vingers; patrone; hoede

g. sleuteltjie; sleutelgaatjie

h. skatte; stoele; spieëls

i. skatjie; stoeltjie; spieëltjie

2. Blokkiesraaisel

Af:

1 weduwee

2 towenaar

4 skryfster

5 monnik

Dwars:

- 3 eggenote
- 6 strooijonker
- 7 sanger
- 8 spreker

3. Hulle; hulle; wat; haar; sy; hulle

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde

Vrae oor die strokiesprent

1.
 - a. Haar rekenaar is stokoud.
 - b. Oor die Khoi San.
 - c.

Redes	Merk hier (✓)
Sy het gaan slaap en die volgende oggend vroeg opgestaan.	
Sy het mooi met haar rekenaar gepraat.	✓
Sy het opgehou tik en begin om die taak neer te skryf.	
Die mannetjies het die rekenaar reggemaak.	✓

- d. Khoi en San
- e. Nee, sy het vir niemand vertel nie. "Dis ons geheim!"
- f. asseblief
- g. loving

Byvoeglike naamwoorde

1.

Afrikaans	Engels
moeilik	difficult
eensaam	alone
gesond	healthy
snaaks	funny
slordig	unorganised
bekend	familiar
netjies	neat
eerlik	honest
vriendelik	friendly
onbeskof	rude
pragtig	beautiful
opwindend	exciting
vinnig	fast
kosbaar	valuable
uitstekend	excellent

Byvoeglike naamwoorde voor en na die selfstandige naamwoord

1.

Voor die selfstandige naamwoord	Na die selfstandige naamwoord
Die vrou is spaarsaam.	Die <u>spaarsamige</u> vrou
Die kind is <u>fluks</u> .	Die <u>flukse</u> kind
Haar vel is skurf.	Sy het 'n <u>skurwe</u> vel.
Hy is doof.	'n <u>Dowe</u> man.
Die pad is glad.	'n <u>Gladde</u> pad.

Die kussing is sag	'n <u>Sagte</u> kussing.
Die water is yskoud.	<u>Yskoue</u> water.
Die nartjie is <u>suur</u> .	'n <u>Suur</u> nartjie.
Die seun is jonk.	'n <u>Jong</u> seun.

2.

- a. hulpvaardige mannetjies
- b. vriendelike Cindy
- c. gehoorsame kinders
- d. hoë punte
- e. moeë werkers
- f. kwaai stem

Trappe van vergelyking

1.

Stellende trap	Vergrotende trap	Oortreffende trap
sag	sagter	sagste
vriendelik	vriendeliker	vriendelikste
mooi	mooier	mooiste
kwaad	kwater	kwaadste
vroeg	vroeër	vroegste
lief	liewer	liefste
opgewonde	meer opgewonde	mees opgewonde

2.

Stellende trap	Vergrotende trap	Oortreffende trap
seer	seerder	seerste
stil	stiller	stilste
grof	growwer	grofste
skuins	skuinser	skuinsste
fris	frisser	frisste
vars	varser	varsste
kwaai	kwaaiër	kwaadste
graag	liewer	graagste

3.

- a. koud → kouer → koudste
- b. goed → beter → beste
- c. groot → groter → grootste

4.

- a. Edith het die (beste) opstel in die klas geskryf.
- b. Ek voel vandag (gelukkiger) as gister.
- c. Dit sal die (veiligste) wees om nie in die rivier te swem nie.
- d. Sommige strate is (nouer) as ander.
- e. Itumeleng is (ryker) as Peter. Peter is (armer) as Chrizanne. Peter is die (armste).

Intensiewe vorme

1.

- a. smoorkwaad
- b. stokflou
- c. stoksielalleen
- d. stokou; splinternuut

2.

stok	styf
kurk	droog
blits	vinnig
bloed	rooi
koeël	rond
gras	groen
dood	siek
kristal	helder

3.

- a. doodsbekommerd
- b. berghoog
- c. jakkalsskelm
- d. papvrot

Hersiening

1. Swaan/arend/uil/pou (hang af waar die meeste regmerkies is).
- 2.

Eienskap	Engelse woord	Ek is ...
kalm	Calm	Leerder se eie respons.
lojaal	loyal	Leerder se eie respons.
ernstig	serious	Leerder se eie respons.
spontaan	spontaneous	Leerder se eie respons.
impulsief	impulsive	Leerder se eie respons.
kalm	calm	Leerder se eie respons.
verveeld	bored	Leerder se eie respons.
ongeduldig	impatient	Leerder se eie respons.
haastig	in a hurry	Leerder se eie respons.
ontspanne	relaxed	Leerder se eie respons.
dominerend	dominant	Leerder se eie respons.
aanpasbaar	adaptable	Leerder se eie respons.
betroubaar	trustworthy	Leerder se eie respons.

- 3.

Stellende trap	Vergrotende trap	Oortreffende trap
nou	nouer	nouste
helder	helderder	helderste
tevrede	meer tevrede	mees tevrede
traag	meer traag	mees traag

- 4.

- a. rustige
- b. lojale
- c. ongeduldige
- d. aanpasbare
- e. impulsiewe
- f. ernstige

- 5.

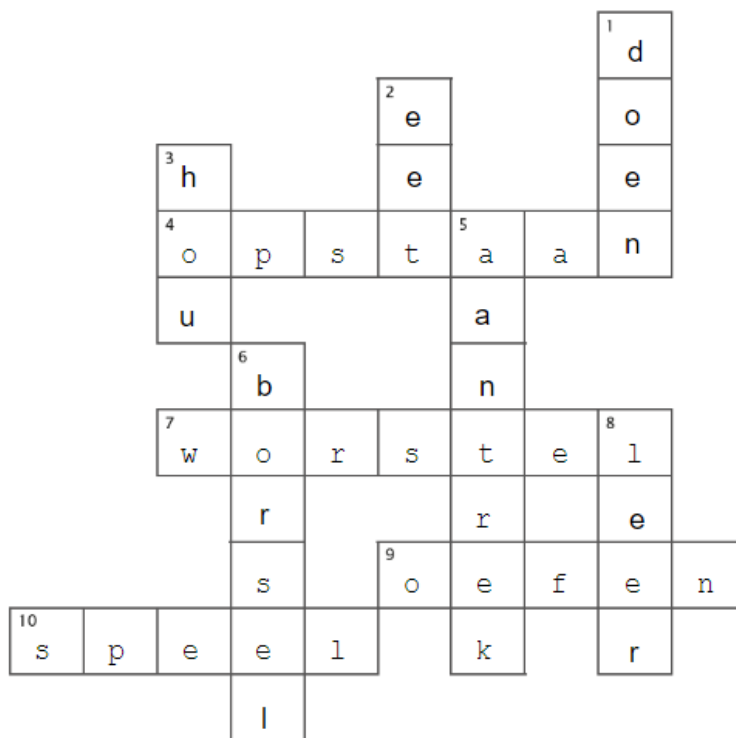
- a. glashelder
- b. doldapper
- c. spierwit; pikswart
- d. stikdonker; reusegroot of tamaaigroot

Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde

Vrae oor die gediggie

1.

- Elke oggend voor skool moet ek **opstaan** en my skoolklere **aantrek**.
- Dan moet ek cornflakes **eet** en my tande gaan **borsel**.
- In die skool moet ek van goed **leer** waarvan ek nie eers **hou** nie.
- Met Engels en Wiskunde moet ek **worstel**.
- Na skool moet ek koor, rugby, of netbal gaan **oefen**.
- By die huis moet ek nog huiswerk **doen**.
- Ek kry nie tyd om net te **speel** nie!

2.

- jacket
- break
- computer
- eraser
- examination
- period
- principal

- h. sandwich
- i. sharpener
- j. tuck shop
- k. school hall

3.

- a. roetine: 'n Spesifieke orde van gebeure.
- b. worstel: Om te sukkel met iets.
- c. deel: Om een ding tussen twee of meer mense te verdeel.

4.

- a. borsel
- b. worstel
- c. deel
- d. speel

Werkwoorde

1.

- a. kap
- b. lê
- c. vra
- d. maak
- e. gelees
- f. kook
- g. maak
- h. bewe
- i. vra; maak
- j. spring
- k. groei (kweek)

2.

- a. vrek
- b. vreet
- c. tjank

Hulpwerkwoorde

1.

- a. wou; het
- b. kan
- c. was
- d. kan (of “sal” in die toekomstige tyd)

2.

- a. sny: Werkwoord: Ek laat my hare elke ses weke **sny**.
Selfstandige naamwoord: Sipho het ’n **sny** aan sy vinger.
Samestelling: sny + blom = Ek koop vir my ma snyblomme.
- b. sak: Werkwoord: My moed **sak** in my skoene.
Selfstandige naamwoord: Ek **pak** my toebroodjies in my sak.
- c. was: Werkwoord: Ek **was** my pa se kar elke week om my sakgeld te verdien.
Selfstandige naamwoord: Die kers mors **was** as hy lank gebrand het.
- d. skop: Werkwoord: Sipho, Thabo en Falini **skop** bal tydens pouse.
Selfstandige naamwoord: Die drank het baie **skop**.
- e. borsel: Werkwoord: My ma sê ’n mens moet elke oggend en elke aand jou tande **borsel**.
Selfstandige naamwoord: Die **borsel** lê op die spieëlkas.
- f. pak: Werkwoord: Ek **pak** my boeke in volgens môre se klasse.
Selfstandige naamwoord: Daar lê ’n **pak** papiere op my pa se tafel.

3.

- a. (Mag) ek die venster oopmaak?
- b. Dit (kan) nie waar wees nie.
- c. (Kan) jy hierdie boekrak vir my skuif?
- d. Moenie vir my wag nie. Ek (mag) laat wees.
- e. Ek (kan) goed Afrikaans praat.
- f. Ek (mag) dalk nooit die film sien nie.
- g. Jy moet versigtig wees, jy (mag) in die moeilikheid beland.

Bywoorde

- 1. Gou spring (twee woorde) beskryf hoe jy spring, waar die ander woorde (een woord) die name van sportsoorte is.
- 2.
 - a. High jump
 - b. Long jump
 - c. Rope jumping

3.

- a. hard; gou
- b. gister; môre
- c. fantasties

4.

- a. soggens
- b. smiddae
- c. maandeliks
- d. saans
- e. hiernatoe
- f. orals
- g. nêrens

Hersiening

Vrae oor die wetenskaplike artikel

- 1. Meer as tweeduisend spesies.
- 2. Naby stroompies of vleie.
- 3.

Elke spesie het 'n unieke ritme, en so ken hulle mekaar uit..	x
Die ritme waarmee hy sy liggie flits, wys watter spesie hy is.	
Elke een van die vuurvliegies het 'n unieke ritme waarmee hy flits.	

- 4. Nee, dit maak nie warm nie. Die liggolwe wat afgegee word, word "koue lig" genoem omdat dit nie hitte oordra nie.

5.

Die vuurvlieg maak sy liggie deur 'n chemiese reaksie wat spesiale selle in sy onderlyf laat fluoresseer.	
"Ligvliegies" sou dalk 'n beter naam vir hulle gewees het!	x
Die liggolwe wat afgegee word, word "koue lig" genoem omdat dit nie hitte oordra nie.	

6.

- a. Vuurvliegies smaak nie lekker nie.
- b. Hoekom brand 'n vuurvliegjie dan nie uit nie?

- c. Elke spesie fliits sy liggie met 'n unieke ritme.
- d. Hulle lê hul eiers in klam grond.
- e. Wat help dit?
- f. "Ligvliegies" sou dalk 'n beter naam vir hulle gewees het!

7.

- a. Sy slaap laat.
- b. Die tieners gesels lekker.
- c. Hulle het gister gekom.

8.

- a. Vuurvliegies smaak nie lekker nie.
- b. 'n Mens vind hulle dikwels naby stroompies of in vleie.

9.

- a. kortliks
- b. daarheen
- c. netnou
- d. Miskien
- e. Eindelik/uiteindelik

10.

- a. Die meerkat is raakgery en (dadelik) dood.
- b. Sy gaan (weekliks) na die poskantoor toe.
- c. Dit was (nogal) koud gisteraand.
- d. My broer skryf (gereeld) e-posse vir my.
- e. Ons moet (jaarliks) vir die griepinspuiting (*flu injection*) na die kliniek toe gaan.
- f. Ek het (herhaaldelik) vir haar gesê om nie my dagboek te vat nie.

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte

Vrae oor die uittreksel

1. Vis is die vorige onderwyser en Brom is die nuwe juffrou.
2. Haar oë is rooierig en gepof en sy blaas healtyd deur haar neus.
3. Die spreker wil badkamer toe gaan.
4. Hy moet vyfhonderd punte vir sy ry op die puntebord gaan skryf.
5. Ekskuus?
6. 500
7. Hy het goed gedoen in sy toets.
8. Bling-bling / bling / shiny jewelry

Telwoorde

1.
 - a. ses en twintigste Maart
 - b. veertien Januarie
 - c. negentiende Mei
 - d. agt en tagtig Rand
 - e. kwart oor agt
2.
 - a. Ek is twaalf jaar oud. (Of enige ander ouderdom van die leerder.)
 - b. Ek verjaar op die vyftiende Februarie.
 - c. Ek is gebore in tweeduisend-en-vyf.
 - d. Nul, agt, twee, ses, sewe, sewe, vier, agt, drie, twee.
 - e. Kromdraaistraat sewe-en-twintig, Oudtshoorn.
3.
 - a. drie

- b. dertien
- c. vyfhonderd sewe en veertig
- d. sesduisend driehonderd en veertien
- e. een honderd en twintigduisend sewehonderd en veertien
- f. helfde
- g. driekwart

Voegwoorde

1. (Enige sinne van die leerder se keuse – hierdie is voorbeeldsinne.)
 - a. Ek wil graag vroeg gaan slaap vanaand, **want** ek moet more uitgerus wees vir my sokker-oefening.
 - b. Ek hou baie daarvan om te teken, **maar** dit vat baie lank om iets mooi te kan teken.
 - c. Vandag is Maandag, **dus** is dit die eerste dag van die nuwe week.
 - d. **Alhoewel** hy baie daarvan hou om buitekant te speel, hou hy ook daarvan om binne in die huis Playstation te speel.
 - e. Ek het Ma gevra om my vandag twee-uur op te laai by die skool, **sodat** ek betyds kan wees vir my musiekles om halfdrie vanmiddag.
 - f. Sy lyk opgewonde vandag, **omdat** sy weet die skole sluit môre.
 - g. Nadat ek die melk uit die yskas gehaal het, **moet** ek onthou om dit weer terug in die yskas te sit.
2.
 - a. Die boer pluk die vrugte af, **want** dit is ryp.
 - b. Die atleet hardloop te stadig, **daarom** kom hy altyd laaste.
 - c. Hy het gaan werk, **alhoewel** hy verkouereg was.
 - d. Sy het baie gehuil, **want** sy was hartseer.
3.
 - a. Hy dra 'n trui, **omdat** dit koud is.
 - b. Die fliet begin agtuur / 20:00, **dus** het ons genoeg tyd.
 - c. Ek is gelukkig, **want** my vriendin het kom kuier.
 - d. Hulle luister musiek, **terwyl** hulle ouers hard werk.
 - e. Ons eet vanaand by 'n restaurant, **tensy** ons betyds by die huis is.
4.
 - a. maar
 - b. aangesien

- c. daarom
- d. sodra
- e. indien

Voorsetsels

1.

- a. by
- b. op
- c. oor
- d. vir
- e. in; van
- f. op
- g. op
- h. teen
- i. aan
- j. met

Lidwoorde

1.

- a. Die
- b. 'n
- c. 'n
- d. die
- e. 'n
- f. Die; 'n
- g. 'n

Tussenwerpsels

1.

- a. Sjoe!
- b. Haai!
- c. Eina!
- d. Sjuut!
- e. Dankie tog!
- f. Sies!

Hersiening

1. Tektoniese plate en gesmelte rote of magma.
2. Die vuurwarm rots (magma) vorm lawa wat by vulkane uitborrel. (Definisie – magma: kleiagtige mengsel van minerale en organiese stowwe. Definisie – lawa: Vloeibare vulkaniese uitwerpsel wat 'n harde gesteente vorm wanneer afgekoel.)
3. Aardbewings vind plaas as die tektoniese plate teen mekaar beur en skuur.
- 4.

Kolom A	Kolom B
moves	beweeg
results	gevolge
friction	skuur
released	vrygestel
crust	kors
core	kern
welling	uitborrel

5.

Telwoord	Voorsetsel	Voegwoord	Lidwoord
klomp	uit	en	die
aantal	teen	en	'n
sewe	by	maar	
paar	op	as	
	met	soms	

Hoofstuk 7: Sinsleer

Woordeskatuitbreiding

1.
 - a. ouers
 - b. tannie
 - c. oom

- d. suster/sussie
 - e. broer/boetie
 - f. oupa
 - g. ouma
 - h. nefie
 - i. niggie
 - j. peetma
 - k. swaer
2. Leerders se eie respons – gesprekke tussen die Nokia en Samsung.
3. Leerders se eie respons – grafiek.

Woorde

- 1.
- a. Ek is
 - b. Jy is
 - c. Hy is
 - d. Ons is
 - e. Julle is
 - f. Hulle is

Teenwoordige tyd

- 1.
- a. Die seun slaap in sy bed.
 - b. Die orkes sing saam.
 - c. Die toeris kyk deur sy verkyker.
 - d. Die meisie drink haar koeldrank.
 - e. Die seun speel krieket.
 - f. Die meisie speel tennis.

Verlede tyd

- 1.
- a. Die seun het in sy bed geslaap.
 - b. Die orkes het saamgesing.
 - c. Die toeris het deur sy verkyker gekyk.
 - d. Die meisie het haar koeldrank gedrink.

- e. Die seun het krieket gespeel.
 - f. Die meisie het tennis gespeel.
2. Woordsoekspeletjie.
- 3.
- a. Hy kon 'n trekker bestuur het.
 - b. Het jy 'n potlood in jou sak gehad?
 - c. Ek kon die bal gevang het.
 - d. Sou Petro aan my geskryf het?
 - e. Ek wou graag gehelp het.

Toekomende tyd

- 1.
- a. Die seun sal in sy bed slaap.
 - b. Die orkes sal saam sing.
 - c. Die toeris sal deur sy verkyker kyk.
 - d. Die meisie sal haar koeldrank drink.
 - e. Die seun sal krieket speel.
 - f. Die meisie sal tennis speel.
- 2.
- a. My ma maak my skoene vas.
My ma het my skoene vasgemaak.
 - b. Die bestuurder vertrek om tienuur.
Die bestuurder het om tienuur vertrek.
 - c. My vriendin help my.
My vriendin het my gehelp.
 - d. Jy ontvang 'n pragtige geskenkbewys.
Jy het 'n pragtige geskenkbewys ontvang.
 - e. Ek herken hom aan sy stem.
Ek het hom aan sy stem herken.
- 3.
- a. Kagiso sal nie vandag sy opstel skryf nie.
 - b. Hy sal aan die toekoms dink.

- c. Die kind gaan die lemoen oopbreek.
- d. Hulle sal mekaar by die skool ontmoet.

Ontkenning

1.

- a. Piet het nie die yskas oopgemaak nie.
- b. My vriend sê dat hy nie honger is nie.
- c. Ek het nog nooit pizza geëet nie.

2.

- a. Kersvader het niks vir hom gebring nie.
- b. My juffrou kon die som nog nooit goed verduidelik nie.
- c. Ek het nog geenpizzas geëet nie.
- d. Hy verslaap nooit nie.
- e. Die polisie kom nooit betyds nie.
- f. Ek het daardie man nog nêrens gesien nie.

3.

- a. Jy mag nie vuurmaak nie.
- b. Jy mag nie radio luister nie.
- c. Jy mag nie braai nie.
- d. Jy mag nie jou hond saambring nie.
- e. Jy mag nie swem nie.
- f. Jy mag nie visvang nie.
- g. Jy mag nie motorfiets ry nie.

Sinstipes

1.

- Wie's daar?
- Komeet wie?

2. Kom eet nou jou kos!

3.

- a. Het sy in Junie by haar oupa-hulle gaan kuier?
- b. Is dit wat hy gevra het?
- c. Het hulle gister 'n hoender vir middagete geslag?

Lydende en bedrywende vorm

1.
 - a. Die beste swemmers word deur die personeel na die inwyding van die swembad genooi.
 - b. Pragtige opstelle word in die eksamen deur die leerlinge geskryf.
 - c. Die arme bokkie word deur die jagter met 'n haelgeweer geskiet.
 - d. 'n Optog deur die strate word deur hulle gereël.
2.
 - a. Jou hare moet (deur jou) gekam word sodat jy netjies kan lyk.
 - b. My eksamen sal vanjaar (deur my) geslaag word.
 - c. Die wedstryd teen ons buurskool is deur ons gewen.
3.
 - a. Die skoolhoof het die graad 6'e al drie keer geprys.
 - b. Die onderwyser het goeie beplanning gedoen.
 - c. Maats ruil dikwels speelgoed om.
 - d. Die ouers ondersoek 'n klagte.
 - e. As die bus by die skool aankom sal die kinders dadelik hul ouers bel.

Direkte en indirekte rede

Teenwoordige tyd

1.
 - a. Juffrou vra hoekom Loyiso so ongehoorsaam is.
 - b. Loyiso sê dat dat daar fout is met sy ore.

Verlede tyd

2.
 - a. Juffrou het gevra wat die probleem met sy ore is.
 - b. Loyiso het gesê dat sy ore goed hoor, maar dat hulle nie lekker luister nie.

Hersiening

1. Hazeem het nie geweet watter kostuum om aan te trek nie.
2. Die kinders se woorde sê vir ons hulle geniet dit.
3. Superman red die bang kinders
4.
 - a. "Ek het besluit om soos 'n verpleegster aan te trek."
"Ek wil Superman wees."

b. “Bly doodstil of daar is moeilikheid!”

“Ek sê: staan stil!”

c. “Wat sal ek tog wees?”

d. “Haai, jy lyk cool!”

“Ek love jou hare!”

5.

a. Almal het geskrik.

Almal sal skrik.

b. Toe het ’n dief die klaskamer binnegekom.

Dan sal ’n dief die klaskamer binnekom.

c. Die maats het lekker saam gekuier.

Die maats sal lekker saam kuier.

6.

a. Ek wil nie Superman wees nie.

b. Daar kom nie ’n dief die klaskamer binne nie.

c. Niemand skrik nie.

7.

a. ’n Fantastiese partytjie word deur die klas gehou.

b. Die polisie is deur die onderwyseres gebel.

c. Die bang kinders sal deur Superman gered word.

8.

a. Die verpleegster sal sê dat sy haar hare love.

b. Die juffrou het gesê dat hy hulle lekker uitgevang het.

c. Hazeem skree dat almal doodstil moet bly of anders sal daar moeilikheid wees.

Hoofstuk 8: Betekenisleer

Vrae oor die toespraak

1. Haar eie verjaarsdag.
2. Haar pa gee ekstra aandag aan haar.
Ma maak dan haar gunsteling kos.
Maats kom kuier en bring geskenke ... net vir haar!
3. Op verjaardae kan 'n mens koek en lekkergoed eet.
Selfs voor aandete kan 'n mens koek en lekkergoed eet!
Mense sing "Veels geluk, liewe maatjie" vir mekaar.
Geskenke is oral.
Dis lekker om al die mense so vrolik en gelukkig te sien.
- 4.

Almal van ons hou die meeste van ons eie verjaarsdae.	Slot
Maar ek hou ook van ander mense se verjaarsdae.	Hoofpunt 2
Ek hou van my verjaarsdag!	Inleiding
Dis die een dag elke jaar wat die hele huis net rondom my draai!	Hoofpunt 1

5. Elke mens hou die meeste van sy/haar eie verjaarsdag.
- 6.

- a. maats vriende
- b. geskenke presente
- c. lekker heerlik
- d. dae tye
- e. vroeg soggens
- f. vrolik gelukkig
- g. sluit toe

7.

party	partytjie
holidays	vakansies
tourists	toeriste
relax	ontspan
friendship	vriendskap
refreshments	verversings
delicious	heerlik
exciting	opwindend
gift	geskenk
streamers	papierlinte / kleurlinte
juig	juig

Idiome

b.1.

- a. pak
- b. muis
- c. loontjie
- d. kalfies
- e. been

(Leerders skryf eie sinne met die idiome om die betekenis te wys.)

b.2.

Sy is kant en klaar met haar werk.	She has finished her work.	✓
Hy het dit willens en wetens gedoen.	We don't trust villans.	✗
Ek voel vars en vrolik.	It is a new day and I look forward to it.	✓

b.3.

- a. Hy suig die antwoorde uit sy duim. → Hy ken nie die antwoord nie, hy raai.

- b. Juffrou het die bobbejaan agter die bult gaan haal. → Juffrou het die onmoontlike in die oortreffende trap gedoen (haar aksies was irrationeel).
- c. Jakkals trou met Wolf se vrou. → Dit reën terwyl die son skyn.
- d. Thea het vandag met die verkeerde voet uit die bed geklim. → Thea was vandag buierig/in 'n slegte bui.
- e. Karabo gaan haar vingers verbrand. → Karabo meng in by ander mense se sake en sal moontlik seerkry.

Vertaling

1.

- a. The bell has rung.
- b. He really is a good person.
- c. What is the time?
- d. Look up the word in the dictionary.

2.

- a. Hoe gaan dit vandag?
- b. Jy behoort altyd betyds te wees.
- c. My suster is besig om kruideniersware te koop.
- d. Ons het hulle verlede week besoek.
- e. Wat bedoel jy?
- f. Trek jou skoene uit.
- g. Die meeste mense hou van roomys.

Vergelykings

1.

- a. skoorsteen
- b. koning
- c. vis
- d. pou
- e. mol

Antonieme en sinonieme

1.

- a. skreeulelik
- b. ontevrede
- c. suinig
- d. antwoord

2.

- a. gesond
- b. nugter
- c. vrolik
- d. ongelukkig

3.

- a. robotte
- b. dikwels
- c. lettergrepe
- d. hartseer
- e. moois / edel
- f. moeilik
- g. onverwags / onverhoeds
- h. gou
- i. gesellige
- j. slegte / wrede

Een woord vir 'n omskrywing

1.

- a. veearts
- b. weduwee
- c. skrywer
- d. posman
- e. kondukteur
- f. bedelaar
- g. matroos
- h. lektor

2.

Name of country (English)	Inhabitants	Language
In Australië	woon die Australiërs	en hulle praat Engels.
In Mosambiek	woon die Mosambiekers	en hulle praat Portugees.
In Swaziland	woon die Swazi's	en hulle praat Seswati.
In Duitsland	woon die Duitsers	en hulle praat Duits.
In China	woon die Chinese / Sjinese	en hulle praat Chinees / Sjinees.
In Swede	woon die Swede	en hulle praat Sweeds.
In Griekeland	woon die Grieke	en hulle praat Grieks.

Homonieme

e.1.

- a. Hy **sak** in die skrum: werkwoord.
- b. Sit jou goed in 'n **sak**: selfstandige naamwoord.
- c. My **nael** het gebreek: selfstandige naamwoord.
- d. Hy **nael** vinnig by haar verby: werkwoord.

e.2.

- a. Ek het **moed** gekry vanoggend.
- b. Ons **vier** more.
- c. Kagiso Rabada het die **loot** gewen.
- d. Die soldate marsjeer **fier** en regop.
- e. Ek **moet** net volgende keer harder leer.
- f. My drukpotlood se **lood** het uitgeval.
- g. My niggie is nou **vier** jaar oud.
- h. Hulle kon nie die **swaar** klippe optel nie.
- i. Woorde wat dieselfde gespel word, maar verskillende betekenis het, word 'n **homoniem** genoem.

Hersiening

1. Hoe meer hase daar is, hoe meer sal hulle die wortels eet.
2. Hoe haastiger jy is, hoe minder kry jy gedoen.
3. 'n Wurm word 'n papie en dan eers 'n mot.
4. Ja.
5. Nee. Dit beteken 'n mens lag so lekker dat jy sommer van vorm kan verander.
6.
 - Het olifante tafelmaniere?
 - Watter sport speel haaie?
 - Van watter musiek hou konyne?
7.
 - a. vriende: maats
 - b. vermaak: ontspan
 - c. snaaks: komies
 - d. gewonder: gedink
 - e. musiek: liedjies

- f. soort: tipe
- g. uitvind: ontdek
- h. sport: aktiwiteite

8.

- a. hierdie: daardie
- b. vriend: vyand
- c. goeie: slegte
- d. ooit: nooit
- e. lag: huil

9.

- a. hanswors
- b. dirigent
- c. skeidsregter
- d. insekte

Oefenvraestel

1.

tarantula	Ja
sprinkaanvlerkies	Ja
skaapbredie	Nee
noedels	Ja
skaaptjoppie	Nee
paddaboutjies	Ja
slangvleis	Ja
vla	Nee

honde seekat-oë spinnepootjies	Ja
	Ja
	Ja

2.

- a. lekkergoed / verversings / eetgoed
- b. dis
- c. beslis

3. Dink jou net in: 'n slang vir aandete!

4. Die toespraak handel oor wat Sjinese eet en hoe hulle dit eet.

5. Die spreker is tevrede met Suid-Afrikaanse kosse omdat haar maag nie goed sal doen met vreemde Sjinese disse nie.

6.

- a. Hulle; die
- b. jou
- c. my

7.

- a. sji-ne-se
- b. spin-ne-kop-pe
- c. lek-ker-ny-e

8.

- a. konsonant
- b. diftong
- c. vokaal

9. Die Sjinese eet graag slangvleis, paddaboutjies, seekat-oë en spinnepootjies.

10.

- a. monde; mondjie
- b. toesprake; toesprake
- c. inleidings; inleidinkie

11.

Dier	Manlik	Vroulik
hond	reun	teef
skaap	ram	ooi

bees	bul	koei
bobbejaan	bobbejaanmannetjie	bobbejaanwyfie
koedoe	koedoebul	koedoekoei

12.

kwaad	smoorkwaad
flou	stokflou
alleen	stoksielalleen

13.

- a. Sy het deur 'n verkyker gekyk.
- b. Ek het die partytjie baie geniet.
- c. Het jy dalk 'n pen in jou sak gehad?

14.

- a. Die dogtertjie sal nie haar hare was nie.
- b. Ek het nog geen pizzas geëet nie.

15. Die spreker vra: "Hoe skep 'n mens vla met stokkies in jou bord?"

16.

- a. Noedels word met Sjinese stokkies deur my pa geëet.
- b. In elke toespraak moet daar 'n inleiding, twee hoofpunte en 'n slot wees.

17.

- a. Die atleet nael na die wenstreep.
- b. My ma het gister haar nael gebreek.

18.

verlede	toekoms
inleiding	slot
definitief	nooit
verloor	wen
eerste	laaste

19.

- a. veearts
- b. weduwee
- c. skrywer
- d. bakker / bakster

e. straatveër

f. bedelaar

20.

a. swerm

b. gebergte / reeks

c. vloot

d. bondel

e. skool

f. baksel

g. biblioteek

h. gehoor

i. koor

j. eskader

k. string

l. leër / regiment
